

Remiss

Datum
2012-09-04
Handläggare
Malin Aarsrud

Dnr
783-12
Dir tel
010-698 6241

Mottagare
Enligt sändlista

Samråd om förslag till ändring av Havs- och vatten- myndighetens föreskrifter (HVMFS 2012:18) angående införande av miljökvalitetsnormer för fisk m.m.

I juli 2012 genomförde Sverige de första delarna i EU:s marina strategi som följer av havsmiljödirektivet (2008/56/EG), i Sverige implementerat genom havsmiljöförordningen (2010:1341). Det skedde genom fastställande av rapporterna God havsmiljö 2020: Marin strategi för Nordsjön och Östersjön Del 1: Inledande bedömning och Del 2: God miljöstatus och miljökvalitetsnormer samt Havs- och vattenmyndighetens föreskrift HVMFS 2012:18. I God havsmiljö 2020 Del 2 presenteras vad som kännetecknar god miljöstatus i förvaltningsområdena Nordsjön och Östersjön samt de miljökvalitetsnormer som fastställts för att uppnå eller upprätthålla god miljöstatus. Som ett led i genomförandet skedde samråd med berörda myndigheter och organisationer. Havs- och vattenmyndigheten önskar med detta förslag samråda om kompletterande miljökvalitetsnormer med avseende på fisk inför slutligt beslut. Remissen innehåller även vissa ändringar och rättelser av tidigare meddelad föreskrift. Normerna planeras att fastställas inför rapportering av havsmiljödirektivet till EU-kommissionen den 15 oktober 2012. Normerna kan förväntas träda i kraft den 15 oktober 2012.

Samrådssynpunkter

Havs- och vattenmyndigheten önskar inför det fortsatta arbetet ta del av era synpunkter avseende det remitterade förslaget till föreskriftsändringar.

Yttranden ska ha inkommit till Havs- och vattenmyndigheten senast den 27 september 2012 per e-post till havochvatten@havochvatten.se i Word-format. Vänligen ange ärendets diarienummer.

Beslut om denna remiss har fattats av tillförordnade avdelningschefen Lennart Sorby efter föredragning av utredaren Malin Aarsrud. I ärendets beredning har även verksjuristerna Sara Grahn och Karin Wall samt enhetschefen Bertil Håkansson deltagit.

Lennart Sorby

Malin Aarsrud

Havs- och vattenmyndighetens förslag

I havsmiljöförordningen anges att Havs- och vattenmyndigheten ska ta fram miljökvalitetsnormer med indikatorer med hänsyn till belastning och påverkan. I rapporten God havsmiljö 2020 Del 2¹ formulerades nio svenska miljökvalitetsnormer som fastställdes i Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter (HVMFS 2012:18) om vad som kännetecknar god miljöstatus samt miljökvalitetsnormer med indikatorer för Nordsjön och Östersjön. Normerna har tagits fram för att möta följande övergripande belastningar på havsmiljön:

- Tillförsel av näringsämnen och organiskt material
- Tillförsel av farliga ämnen
- Biologisk störning
- Fysisk störning

Dessa övergripande rubriker är kopplade till havsmiljödirektivets instruktioner om vilken påverkan och belastning som ska ingå i den inledande bedömningen liksom till de deskriptorer som utgör grund för att bedöma god miljöstatus, tabell 3.1 i God Havsmiljö Del 2.

De nio fastställda miljökvalitetsnormerna är framtagna för att möta belastning i form av näringsämnen, farliga ämnen, främmande arter, fysisk påverkan på havsbotten, hydrografiska förändringar och avfall i havsmiljön, belastningar som har identifierats i den inledande bedömningen, se rapporten God havsmiljö 2020 Del 1². De redan fastställda normerna för havsmiljön beskrivs i kap. 3 i God havsmiljö 2020 Del 2. Målsättningen är att utforma miljökvalitetsnormer som motsvarar alla de belastningar som i den inledande bedömningen har identifierats ha en stor påverkan på miljön.

Miljökvalitetsnormerna för havsmiljön utgörs av en kvalitativ beskrivning av önskad miljöstatus. För att kunna bedöma om den kvalitativa beskrivningen uppfylls kopplas indikatorer till varje norm. Indikatorerna kan i stor utsträckning vara de samma som används för att bedöma om den övergripande miljöstatus i Nordsjön och Östersjön uppnås, men det kan också finnas anledning att lägga till, liksom att utesluta indikatorer, beroende på miljökvalitetsnormernas utformning. Bedömning av status för miljöstatusnormernas enskilda indikatorer görs i bedömningsområden som sammanfaller med de som används för att bedöma god miljöstatus. Bedömningsområden framgår av kap. 1 samt kartor i bilaga 1 i God havsmiljö 2020 Del 2 samt bilaga 1 HVMFS 2012:18.

Införande av miljökvalitetsnormer för fisk

I remissversionen av God havsmiljö 2020 Del 2 presenterades inte förslag till miljökvalitetsnormer för fisk. Flera instanser framhöll i sina remissvar argument för att miljökvalitetsnormer för fisk bör tas fram. Avsaknaden av förslag på normer för fisk sågs som problematiskt utifrån aspekten att effekter

¹ Havs- och vattenmyndigheten 2012. God havsmiljö 2020. Marin strategi för Nordsjön och Östersjön. Del 2: God miljöstatus och miljökvalitetsnormer. Slutversion 2012-07-12.

² Havs- och vattenmyndigheten 2012. God havsmiljö 2020. Del 1: Inledande bedömning av miljöstatus och socioekonomisk analys. Remissversion – 2012-03-20.

av fiskeverksamhet har identifierats som en betydande belastning på de svenska havsområdena i den inledande bedömningen.

Havs- och vattenmyndigheten har tagit till sig av synpunkterna och har tillsammans med nationella experter utarbetat ett förslag på miljö kvalitetsnormer för fisk som presenteras i denna remiss. Havs- och vattenmyndigheten bedömer att för att Nordsjön och Östersjön ska kunna uppnå god miljöstatus till 2020 kommer åtgärder att behöva vidtas inom detta område. Syftet med att ta fram miljö kvalitetsnormer för fisk är framförallt att visa på var åtgärder behövs för att Sverige ska kunna uppnå god miljöstatus 2020 och därmed uppfylla sina åtaganden enligt havsmiljödirektivet och havsmiljöförordningen.

Påverkan på fisk

Enligt den inledande bedömningen orsakas den mest betydande biologiska störningen i Nordsjön och Östersjön av ett selektivt uttag av arter och oavsiktliga fångster av icke-målarter i fiskeverksamheten, se tabell 3.7 i God havsmiljö 2020 Del 1. Effekten är störst på bestånden av kommersiellt nyttjade arter av fisk och skaldjur men förändringar har även skett i ekosystemens struktur, se kap. 2.3.3 och 2.3.5 i God havsmiljö 2020 Del 1. Påverkan på fiskbestånd kan även ske indirekt genom tillförsel av näringsämnen, tillförsel av farliga ämnen samt genom fysisk störning såsom byggnation, dumpning och buller.

Den mest påtagliga förändringen av fisksamhället som skett under lång tid är en förlust av stor vuxen rovfisk och därmed en ökad dominans av små och unga individer³. Fisket avlägsnar selektivt stora individer vilket sannolikt är den huvudsakliga orsaken till förändringarna. Många fiskbestånd är väsentligt påverkade av fisket, med en fiskeridödlighet som överskrider den som ger maximalt hållbart uttag (MSY)⁴ och/eller har en biomassa som är lägre än den som är associerad med MSY, d.v.s. B_{MSY} ⁵. I Kattegatt är t.ex. lekbeståndet av torsk för närvarande det minsta som uppmätts, med en lekbiomassa mindre än 10 % av 1970-talets nivåer. Flera lokala fiskbestånd i Skagerrak och Kattegatt är starkt reducerade och anses på många platser vara helt försvunna. Exempel på andra fiskarter som minskat kraftigt är kolja, tunga och lyrtorsk. Situationen för broskfiskar är minst lika allvarlig och flera arter av hajar och rockor har reducerats.

Undersökningar visar att stora individer av fisk, som funnits på undersökta kustlokaler under 1960-70 talen, nästan helt försvunnit längs hela den svenska västkusten⁶. Fisksamhällena har inte visat några tydliga tecken på återhämtning under det senaste decenniet, trots utflyttad trålgräns och andra

³ Svedäng, H., Hagberg, J., Börjesson, P., Svensson, A., Vitale, F. Bottenfisk i Västerhavet. Fiskeriverket, Finfo 2004:6.

⁴ Maximum Sustainable Yield (MSY). Det största uttag som kan göras ur ett fiskbestånd under rådande miljöförhållanden och selektivitet i fisket.

⁵ Den lekbiomassa (SSB) som uppnås när fiske utförs med en fiskeridödlighet (F) som möjliggör ett maximalt hållbart uttag (MSY).

⁶ Svedäng, H. 2003. The inshore demersal fish community on the Swedish Skagerrak coast: regulation by recruitment from offshore sources. ICES Journal of Marine Science, 60: 23-31.

bevarandeåtgärder innanför gränsen⁷. På senare år har de indirekta effekter som uttag av fisk kan få på hela den marina näringsväven uppmärksammas i allt större utsträckning. Eftersom de större rovfiskarna har en reglerande roll i ekosystemen kan förändringar i förekomst av dessa leda till effekter i flera led i näringsvävarna som t.ex. en ökning av påväxtalger och en minskning av ålgräs^{8,9}. I kustnära fisksamhällen har artsammansättningen förändrats där uttag av arter är en orsak, men det finns även klimatrelaterade effekter.

I Öresundsområdet, där trålfiske varit förbjudet sedan 1930-talet, visar undersökningar på avsevärt högre tätheter av flera kommersiella arter och en mer naturlig storleksfördelning jämfört med Skagerraks och Kattegatts kust- och utsjövatten. Men även här har andelen stor fisk minskat de senaste åren.

Även i Östersjön ses minskande bestånd och en minskning av antalet stora individer. Här finns delvis även en annan problematik där en del fiskbestånd går tillbaka starkt i vissa områden och där orsakerna inte är fullständigt klarlagda. Sådana exempel är gädda och abborre i de mest exponerade delarna av skärgården och beståndet av vild lax i södra Östersjön. För de flesta icke-kommersiella arterna i Östersjön är fritidsfiske betydligt mer omfattande än yrkesfisket. I Östersjön kan även förändringar som temperaturökning och minskad salthalt spela en stor roll för förändringar i fisksamhället.

Den nationella rödlistan¹⁰ som bedömer status för samtliga arter efter internationella kriterier, listar 27 marina fiskarter, varav en art (slätrocka) bedöms som nationellt utdöd och 13 arter bedöms som akut hotade¹¹ eller starkt hotade¹². I Östersjön är sju arter rödlistade.

Fiskets direkta effekter på bestånden är relativt välkända. Omfattningen av samverkande effekter av olika faktorer på fisk är dock i stort sett okända. Övergödning kan ge komplexa effekter i form av förändrad tillgång på byten, flykt undan syrebrist eller giftiga algblomningar¹³. Klimatförändringar och försurning av havet kan påverka utbredningsmönstret hos arter¹⁴ och kombinationen av syrebrist och ökande temperatur kan ge fysiologiska effekter på fisk¹⁵. Kunskapen om effekten av dessa faktorer på fiskbestånden behöver

⁷ Sköld M, Svedäng H, Valentinsson, Jonsson P, Börjesson P, Lövgren J, Nilsson HC, Svenson A, Hjelm J 2011. Fiskbestånd och bottenmiljö vid svenska västkusten 2004–2009 – effekter av trålgränsutflyttning och andra fiskeregleringar. Fiskeriverket Finfo 2011:6

⁸ Eriksson, B. K., Sieben, S., Eklöf, J., Ljunggren, L., Olsson, J., Casini, M., and Bergström, U. 2011. Effects of altered offshore food webs on coastal ecosystems emphasizes the need for cross-ecosystem management. *Ambio*, 40:786–797

⁹ Casini, M., Hjelm, J., Molinero, J. C., Lövgren, J., Cardinale, M., Bartolino, V., Belgrano, A., and Kornilovs, G. 2009. Trophic cascades promote threshold-like shifts in pelagic marine ecosystems. *Proceedings of the National Academy of Sciences of the USA*, 106: 196-202.

¹⁰ Gärdenfors, U (ed.) 2010. Rödlistade arter i Sverige 2010 – The red List of Swedish Species. ArtDatabanken, SLU, Uppsala.

¹¹ Brugd, håbrand, lyrtorsk, pigghaj, ål.

¹² Havskatt, havsmus, hälleflundra, knaggrocka, kolja, långa, skoläst, torsk,

¹³ Parrett, A. 1998. Pollution impacts on North Sea fish stocks. European Commission Directorate General XIV-Fisheries, Ref. 96-083, 122 pp.

¹⁴ Dulvy, N. K., Rogers, S. I., Jennings, S., Stelzenmüller, V., Dye, S. R., Skjoldal, H. R. 2008. Climate change and deepening of the North Sea fish assemblage: a biotic indicator of warming seas. *Journal of Applied Ecology*, 45, 1029-1039.

¹⁵ Behrens, J.W. 2007. The effect of Global Change related oxygen depletion on fish; lesser sand-eel (*Ammodytes tobianus*) as model organism. PhD thesis. University of Copenhagen, Denmark.

utökas eftersom de är viktiga för att definiera utrymmet för uttag av fisk för att uppnå god miljöstatus.

Eftersom det inte enbart är påverkan från fiskeverksamhet som kommer att påverka möjligheten att följa de av Havs- och vattenmyndigheten framtagna miljökvalitetsnormerna kan även krav komma att behöva ställas inom andra verksamhetsområden som kan inverka på möjligheten att följa normerna. För en fördjupad beskrivning av tillstånd, påverkan och belastning på fiskbestånd se inledande bedömning, God Havsmiljö 2020 Del 1, särskilt kapitel 2.3.5 om fisk.

Förslag på miljökvalitetsnormer för fisk

Miljökvalitetsnormerna C.3 och C.4 omfattar:

- Beståndsstorlek samt ålders- och storleksfördelning hos populationer av fisk och skaldjur som påverkas av fiske.
- Funktionella grupper som är viktiga för reglering i den marina näringsväven.

C.3 Miljökvalitetsnorm:	
Populationerna av alla naturligt förekommande fiskarter och skaldjur ¹⁶ som påverkas av fiske har en ålders- och storleksstruktur samt beståndstorlek som garanterar deras långsiktiga hållbarhet.	
Förvaltningsområde: Nordsjön och Östersjön	
Indikatorer för uppföljning av miljökvalitetsnorm C.3: ¹⁷	
<ul style="list-style-type: none"> - Fiskeridödlighet (F) (3.1A) - Kvot mellan fångst och biomassa (3.1B) - Lekbiomassa för alla kommersiella bestånd som ingår i EUs datainsamlingsförordning (3.2A) - Biomassaindex (3.2B) - Abundans eller biomassa av nyckelart av fisk i kustvatten (1.2D) - Storleksstruktur hos nyckelart av fisk i kustvatten (1.3E) - Abundans (eller biomassa) för känsliga fiskarter utsjövatten - utvecklingsbar - Discard-provtagning - utvecklingsbar 	
Miljökvalitetsnormen medverkar till att uppfylla god miljöstatus för:	
Deskriptor	Kriterium
Kommersiellt nyttjade fiskar och skaldjur (D3)	3.1, 3.2
Biologisk mångfald (D1)	1.1, 1.2, 1.3, 1.6, 1.7
Marina näringsvävar (D4)	4.1, 4.2, 4.3

¹⁶ Med skaldjur avses kommersiellt nyttjade bestånd av mollusker och kräftdjur.

¹⁷ För beskrivning av indikatorer se bilaga 2 i God havsmiljö 2020 Del 2.

C.4 Miljökvalitetsnorm:

Förekomst, andel och storleksfördelning av viktiga funktionella grupper av fisk ska möjliggöra en naturlig trofisk reglering i näringsväven.

Förvaltningsområde: Nordsjön och Östersjön

Indikatorer för uppföljning av miljökvalitetsnorm C.4:¹⁸

- Abundans eller biomassa av viktiga funktionella grupper av fisk i kustvatten (1.6E)
- Storleksstruktur i fisksamhället i kustvatten (1.6A)
- Andelen stora individer i fisksamhället i utsjövatten (1.6B)
- Andelen individer som är större än den genomsnittliga storleken för första könsmognad för fiskarter i utsjövatten – utvecklingsbar
- Längdfördelning hos fisksamhället i utsjövatten – utvecklingsbar
- Abundans eller biomassa av viktiga funktionella grupper av fisk i utsjön – utvecklingsbar
- Storleksstruktur hos rovfisk i kustvatten – utvecklingsbar
- Storleksstruktur hos rovfisk i utsjövatten – utvecklingsbar

Miljökvalitetsnormen medverkar till att uppfylla god miljöstatus för:

Deskriptor	Kriterium
Kommersiellt nyttjade fiskar och skaldjur (D3)	3.1, 3.2
Biologisk mångfald (D1)	1.1, 1.2, 1.3, 1.6, 1.7
Marina näringsvävar (D4)	4.1, 4.2, 4.3

Rättsliga förutsättningar för fiske

Den lagstiftning som idag reglerar fisket är i huvudsak fiskelagen (1993: 787), förordningen (1994:1716) om fisket, vattenbruket och fiskerinäringen, Havs- och vattenmyndighetens (samt tidigare Fiskeriverkets) föreskrifter samt EU:s förordningar om den gemensamma fiskeripolitiken. Lagen (1994: 1709) om EG:s förordningar om den gemensamma fiskeripolitiken utgör en formell utgångspunkt för den nationella tillämpningen av EU:s fiskerilagstiftning.

Den gemensamma fiskeripolitiken, som är fastställd i en grundförordning¹⁹, är en fullt utvecklad gemenskapspolitik, vilket innebär att alla EU:s medlemsländer omfattas av samma bestämmelser. Enligt grundläggande EU-rättsliga principer får Sverige inte meddela bestämmelser som strider mot EU:s bestämmelser men får införa bestämmelser för att komplettera eller verkställa EU:s regelverk.

Reglering av fiskeverksamhet genom den gemensamma fiskeripolitiken skiljer sig mellan olika havsområden som är tillgängliga för svenskt fiske. Inom hela Sveriges territorialhav och övriga jurisdiktionsområde i havet, vilket även innebär hela vår ekonomiska zon, kan Sverige vidta valfria åtgärder för svenska fiskefartyg (artikel 10 i grundförordningen), under förutsättning att de inte är

¹⁸ För beskrivning av indikatorer se bilaga 2 i God havsmiljö 2020 Del 2.

¹⁹ Rådets förordning (EG) nr 2371/2002 av den 20 december 2002 om bevarande och hållbart utnyttjande av fiskeresurserna inom ramen för den gemensamma fiskeripolitiken.

mindre stränga än EU-regleringen och är förenliga med EU:s mål (artikel 2 i förordningen). Av andra EU-förordningar, som kompletterar grundförordningen, följer att Sverige även i EU:s gemensamma fiskevatten utanför den ekonomiska zonen får vidta fiskereglerande åtgärder som enbart avser den egna nationens fartyg.

Inom 12 nautiska mil (nm) från baslinjerna får Sverige vidta åtgärder för såväl svenska som utländska objekt under förutsättning att

- a. åtgärderna är icke-diskriminerande
- b. EU inte har antagit några särskilda åtgärder för detta område
- c. åtgärderna är förenliga med EU:s mål
- d. åtgärderna inte är mindre stränga än gällande gemenskapslagstiftning
- e. det saknas särskilda avtal

Sverige och EU har särskilda avtal avseende Danmark, Norge och Finland om ömsesidigt tillträde för fiske innanför 12-milsgränsen. Regler om detta har införlivats i svensk lagstiftning genom bestämmelser i Fiskeriverkets författningssamling (FIFS), numera inordnade i Havs- och vattenmyndighetens författningssamling (HVMFS). Avtalen får till följd att Sverige har fullt nationellt handlingsutrymme endast innanför den s.k. trålgränsen som ligger 3 respektive 4 nautiska mil från baslinjerna).

Fiske utgör inte någon miljöfarlig verksamhet enligt definitionen i 9 kap. miljöbalken eftersom fisket inte är knutet till någon mark, byggnad eller anläggning. Det är heller inte någon vattenverksamhet enligt 11 kap. miljöbalken. Därför har bedömningen gjorts att det inte är möjligt att föreskriva att fiskeverksamhet, fiskeområden eller liknande skulle vara provningspliktiga enligt reglerna i dessa kapitel. Enligt tidigare bedömningar kan en tillämpning av miljöbalkens regler på fiskeverksamhet bli aktuell först i samband med krav på tillståndsprövning i något avseende enligt fiskelagstiftningen.

Tillämpning av miljö kvalitetsnormer för fisk

Så länge fiskeverksamhet inte provas enligt miljöbalkens bestämmelser, och det inte finns någon hänvisning till miljö kvalitetsnormer i fiskeregleringen, kommer miljö kvalitetsnormer för fisk inte att tillämpas vid prövning av fiske. Frågan om miljöbalkens tillämpning på fiskeverksamhet och har dock varit uppe för diskussion i en rad utredningar de senaste åren, exempelvis i fiskelagsutredningen²⁰.

Eftersom regeringen eller den myndighet regeringen föreskriver ska upprätta åtgärdsprogram vid risk för att en miljö kvalitetsnorm inte uppfylls, kan dock

²⁰ Med fiskevård i fokus – en ny fiskevårdslag (SOU 2010:42)

Havs- och vattenmyndigheten i åtgärdsprogram ange att åtgärder bör vidtas inom fiskeregleringen för att uppnå normen. Ett åtgärdsprogram enligt havsmiljödirektivet ska tas fram till 2015. De normer som Havs- och vattenmyndigheten nu avser att föreskriva får således sin huvudsakliga effekt genom åtgärder inom ramen för åtgärdsprogram.

Innanför trålgränsen har Sverige enligt grundförordningen i den gemensamma fiskeripolitiken fullt nationellt handlingsutrymme att vidta åtgärder med avseende på fiskereglering. Här kan miljö kvalitetsnormerna få effekt genom åtgärdsprogram. När det gäller inom Sveriges jurisdiktion utanför trålgränsen, skulle normerna i dagsläget troligtvis inte få någon reell effekt. Detta kan komma att ändras vid införande av nya EU-förordningar. En ny gemensam fiskeripolitik arbetas fram och planeras träda i kraft under 2013. Havs- och vattenmyndigheten anser att det inte finns något hinder för att införa miljö kvalitetsnormer för fisk i hela det område som omfattas av havsmiljöförordningen, dvs. från strandlinjen och ut t.o.m. svensk ekonomisk zon. Vikten av att visa på behov av åtgärder för en av de mest betydande belastningarna anses utgöra argument för att anta miljö kvalitetsnormer som gäller i hela havsområdet. Om den nya gemensamma fiskerilagstiftningen utökar det nationella handlingsutrymmet eller om miljö rättsliga principer kommer att vägas in på annat sätt i fiskelagstiftningen, eller om avtal med grannländer omarbetas eller sägs upp kommer tillämpningen av normerna att kunna förändras.

I Konsekvensutredningen (bilaga 2) beskrivs konsekvenserna av ett införande av miljö kvalitetsnormer för fisk mer ingående.

Havs- och vattenmyndighetens förslag

Befintlig:

Bilaga 3

C. Biologisk störning

C.1 Miljö kvalitetsnorm

Inga nyutsatta eller flyttade främmande arter och stammar, genetiskt modifierade organismer (GMO) eller organismer vars genetiska egenskaper förändrats på annat sätt ska finnas i havsmiljön om de riskerar att hota den genetiska eller biologiska mångfalden eller ekosystemets funktion.

Funktionella indikatorer till miljö kvalitetsnormen C.1 saknas.

Ändrad (kursiverad):

Bilaga 3

C. Biologisk störning

C.1 Miljö kvalitetsnorm

Inga nyutsatta eller flyttade främmande arter och stammar, genetiskt modifierade organismer (GMO) eller organismer vars genetiska egenskaper förändrats på annat sätt ska finnas i havsmiljön om de riskerar att hota den genetiska eller biologiska mångfalden eller ekosystemets funktion.

~~Funktionella indikatorer till miljö kvalitetsnormen C.1 saknas.~~

<i>Tillhörande indikatorer till miljö kvalitetsnormen C.1</i>		
<i>Indikator</i>	<i>Bedömningsområde</i>	<i>Funktionell från</i>
<i>2.1A Antal nya utsättningstillstånd av främmande arter och stammar, genetiskt modifierade organismer (GMO) eller organismer vars genetiska egenskaper förändrats på annat sätt, som riskerar att hota den genetiska eller biologiska mångfalden</i>	<i>Ej fastställt</i>	<i>2014</i>

C.2 Miljö kvalitetsnorm

Havsmiljön ska så långt som möjligt vara fri från nytillkomna främmande arter spridda genom sjöfart.

Funktionella indikatorer till miljö kvalitetsnormen C.2 saknas.

C.2 Miljö kvalitetsnorm

Havsmiljön ska så långt som möjligt vara fri från nytillkomna främmande arter spridda genom sjöfart.

Funktionella indikatorer till miljö kvalitetsnormen C.2 saknas.

C.3 Miljö kvalitetsnorm

Populationerna av alla fiskarter och skaldjur som påverkas av fiske har en ålders- och storleksstruktur samt beståndsstorlek som garanterar deras långsiktiga hållbarhet.

Tillhörande indikatorer till miljö kvalitetsnormen C.3		
Indikator	Bedömningsområde	Funktionell från
1.2D Abundans eller biomassa av nyckelart av fisk i kustvatten	Ej fastställt	2014
1.3E Storleksstruktur hos nyckelart av fisk i kustvatten	Ej fastställt	2014
3.1A Fiskeridödlighet (F)	Enligt ICES aktuella rådgivning	2012
3.1B Kvot mellan fångst och biomassa	Ej fastställt	2018
3.2A Lekbiomassa (SSB) för alla kommersiella bestånd som ingår i EU:s datainsamlingsföreläggelse 2010/93/EU	Enligt ICES aktuella rådgivning	2012
3.2B Biomassaindex	Ej fastställt	2018

C.4 Miljö kvalitetsnorm

Förekomst, andel och storleksfördelning av viktiga funktionella grupper ska möjliggöra en naturlig trofisk reglering i näringsväven.

Tillhörande indikatorer till miljö kvalitetsnormen C.4		
Indikator	Bedömningsområde	Funktionell från
1.6A Storleksstruktur i fisksamhället i kustvatten	Ej fastställt	2014
1.6B Andelen stora individer i fisksamhället i utsjövatten	Enligt ICES aktuella rådgivning	2012 (Nordsjön) 2014 (Östersjön)
1.6E Abundans eller biomassa av viktiga funktionella grupper av fisk i kustvatten	Ej fastställt	2014

D. Fysisk störning*D.1 Miljökvalitetsnorm*

Den av mänskliga verksamheter opåverkade havsbottenarealen ska, per substrattyp, ge förutsättningar att upprätthålla bottnarnas struktur och funktion i Nordsjön och Östersjön.

Funktionella indikatorer till miljökvalitetsnormen D.1 saknas.

D.2 Miljökvalitetsnorm

Arealen av biogena substrat ska bibehållas eller öka.

Funktionella indikatorer till miljökvalitetsnormen D.2 saknas.

D.3 Miljökvalitetsnorm

Permanenta förändringar av hydrografiska förhållanden som beror på storskaliga verksamheter, enskilda eller samverkande, får inte påverka biologisk mångfald och ekosystem negativt.

Tillhörande indikatorer till miljökvalitetsnormen D.3		
Indikator	Bedömningsområde	Funktion ell från
7.1A Temperatur och salthalt	Ej fastställt	2014

D.4 Miljökvalitetsnorm

Havsmiljön ska så långt som möjligt vara fri från avfall.

Tillhörande indikatorer till miljökvalitetsnormen D.4		
Indikator	Bedömningsområde	Funktion ell från
10.1A Mängd avfall på referensstränder	Ej fastställt	2014
10.1B Mängd avfall på havsbotten	Ej fastställt	2018

D. Fysisk störning*D.1 Miljökvalitetsnorm*

Den av mänskliga verksamheter opåverkade havsbottenarealen ska, per substrattyp, ge förutsättningar att upprätthålla bottnarnas struktur och funktion i Nordsjön och Östersjön.

Funktionella indikatorer till miljökvalitetsnormen D.1 saknas.

D.2 Miljökvalitetsnorm

Arealen av biogena substrat ska bibehållas eller öka.

Funktionella indikatorer till miljökvalitetsnormen D.2 saknas.

D.3 Miljökvalitetsnorm

Permanenta förändringar av hydrografiska förhållanden som beror på storskaliga verksamheter, enskilda eller samverkande, får inte påverka biologisk mångfald och ekosystem negativt.

Tillhörande indikatorer till miljökvalitetsnormen D.3		
Indikator	Bedömningsområde	Funktion ell från
7.1A Temperatur och salthalt	Ej fastställt	2014

D.4 Miljökvalitetsnorm

Havsmiljön ska så långt som möjligt vara fri från avfall.

Tillhörande indikatorer till miljökvalitetsnormen D.4		
Indikator	Bedömningsområde	Funktion ell från
10.1A Mängd avfall på referensstränder	Ej fastställt	2014
10.1B Mängd avfall på havsbotten	Ej fastställt	2018

Bilaga 4**Beståndets reproduktiva kapacitet****3.2A Lekbiomassa (SSB) för alla kommersiella bestånd som ingår i EU:s datainsamlingsförordning (2010/93/EU)**

Förvaltningsområde: Nordsjön och Nordsjön
Funktionell: 2012

Metod: Provtagning och bedömning enligt ICES aktuella rådgivning. Se Report of the ICES Advisory Committee.²¹

Bedömningsområde: Enligt ICES aktuella rådgivning.

God miljöstatus för indikator: När lekbiomassan (SSB) > B_{MSY-trigger} i enlighet med ICES aktuella rådgivning.

Tabell 2. God miljöstatus för indikator för DIN och DIP i Nordsjöns och Östersjöns utsjövatten

Nordsjön	
Havsbassängers utsjövatten	DIN µmol/l, vinter
Skagerraks utsjövatten	9,0
N Kattegatts utsjövatten	5,6
S Kattegatts utsjövatten	3,5
Östersjön	
Havsbassängers utsjövatten	DIN µmol/l, vinter
Arkonahavets och S Öresunds utsjövatten	3,4
Bornholmshavets och Hanöbuktens utsjövatten	3,0
V Gotlandshavets utsjövatten	3,0
Ö Gotlandshavets utsjövatten	2,1
N Gotlandshavets utsjövatten	3,0
Ålands havs utsjövatten	3,0
Bottenhavets utsjövatten	3,0
N Kvarkens utsjövatten	4,1
Bottenvikens utsjövatten	5,3

Bilaga 4²⁷**Beståndets reproduktiva kapacitet****3.2A Lekbiomassa (SSB) för alla kommersiella bestånd som ingår i EU:s datainsamlingsförordning (2010/93/EU)**

Förvaltningsområde: Nordsjön och Östersjön
Funktionell: 2012

Metod: Provtagning och bedömning enligt ICES aktuella rådgivning. Se Report of the ICES Advisory Committee.²⁸

Bedömningsområde: Enligt ICES aktuella rådgivning.

God miljöstatus för indikator: När lekbiomassan (SSB) > B_{MSY-trigger} i enlighet med ICES aktuella rådgivning.

Tabell 2. God miljöstatus för indikator för DIN och DIP i Nordsjöns och Östersjöns utsjövatten

Nordsjön	
Havsbassängers utsjövatten	DIN µmol/l, vinter
Skagerraks utsjövatten	9,0
N Kattegatts utsjövatten	5,6
S Kattegatts utsjövatten	3,5
Östersjön	
Havsbassängers utsjövatten	DIN µmol/l, vinter
Arkonahavets och S Öresunds utsjövatten	3,4
Bornholmshavets och Hanöbuktens utsjövatten	3,0
V Gotlandshavets utsjövatten	3,0
Ö Gotlandshavets utsjövatten	2,9
N Gotlandshavets utsjövatten	3,0
Ålands havs utsjövatten	3,0
Bottenhavets utsjövatten	3,0
N Kvarkens utsjövatten	4,1
Bottenvikens utsjövatten	5,3

²¹ För senast aktuella se Report of the ICES Advisory Committee, ICES ADVICE 2011. Book 1-11.

²⁷ Här ange endast de ändrade delarna av bilagan, övriga delar kvarstår oförändrade enligt HVFMS 2012:18

²⁸ För senast aktuella se Report of the ICES Advisory Committee, ICES ADVICE 2011. Book 1-11.

5.2D Siktdjup i utsjövatten

Förvaltningsområde: Nordsjön och Östersjön
Funktionell: 2012

Metod för Skagerraks utsjövatten: Enligt gällande bedömningsgrund för växtplankton i kustvatten och vatten i övergångszon (NFS 2008:122, Bilaga 4, kap. 3.5).

Metod för Östersjöns och Kattegatts utsjövatten: Enligt HELCOM COMBINE manual (HELCOM 2012d²³). Bedömning ska göras på mätningar från juni-september i Östersjön och maj-september i Kattegatt.

Bedömningsområde: Samtliga havsbassängers utsjövatten enligt bilaga 1 kartorna 3-5.

God miljöstatus för indikator: När siktdjupen överstiger de värden som anges i tabell 4.

Tabell 4. God miljöstatus för indikator för siktdjup i Nordsjöns och Östersjöns utsjövatten

Nordsjön	
Havsbassängers utsjövatten	Siktdjup m, sommar
Skagerraks utsjövatten	8,0
Kattegatts utsjövatten	8,0
Östersjön	
Havsbassängers utsjövatten	Siktdjup m, sommar
Arkonahavets och S Öresunds utsjövatten	6,0
Bornholms havets och Hanöbuktens utsjövatten	6,8
V Gotlandshavets utsjövatten	6,0

5.2D Siktdjup i utsjövatten

Förvaltningsområde: Nordsjön och Östersjön
Funktionell: 2012

Metod för Skagerraks utsjövatten: Bedömning enligt NFS 2008:1²⁹, Bilaga 5, kap 1.4 för siktdjup i kustvatten och vatten i övergångszon samt Handbok 2007:4³⁰, Bilaga B, kapitel 5

Metod för Östersjöns och Kattegatts utsjövatten: Enligt HELCOM COMBINE manual (HELCOM 2012d³¹). Bedömning ska göras på mätningar från juni-september i Östersjön och maj-september i Kattegatt.

Bedömningsområde: Samtliga havsbassängers utsjövatten enligt bilaga 1 kartorna 3-5.

God miljöstatus för indikator: När siktdjupen överstiger de värden som anges i tabell 4.

Tabell 4. God miljöstatus för indikator för siktdjup i Nordsjöns och Östersjöns utsjövatten

Nordsjön	
Havsbassängers utsjövatten	Siktdjup m, sommar
Skagerraks utsjövatten	8,0
Kattegatts utsjövatten	8,0
Östersjön	
Havsbassängers utsjövatten	Siktdjup m, sommar
Arkonahavets och S Öresunds utsjövatten	6,0
Bornholms havets och Hanöbuktens utsjövatten	6,8
V Gotlandshavets utsjövatten	6,0

²² Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd (NFS 2008:1) om klassificering och miljö kvalitetsnormer avseende ytvatten

²³ HELCOM 2012d. Manual for Marine Monitoring in the COMBINE Programme of HELCOM. Tillgänglig: http://www.helcom.fi/groups/monas/CombineManual/en_GB/main/

²⁹ Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd (NFS 2008:1) om klassificering och miljö kvalitetsnormer avseende ytvatten

³⁰ Status, potential och kvalitetskrav för sjöar, vattendrag, kustvatten och vatten i övergångszon. Handbok 2007:4

³¹ HELCOM 2012d. Manual for Marine Monitoring in the COMBINE Programme of HELCOM. Tillgänglig: http://www.helcom.fi/groups/monas/CombineManual/en_GB/main/

Ö Gotlandshavets utsjövatten	6,0
N Gotlandshavets utsjövatten	6,8
Ålands havs utsjövatten	6,8
Bottenhavets utsjövatten	6,8
N Kvarkens utsjövatten	5,6*
Bottenvikens utsjövatten	5,6*

*Gränser för god miljöstatus har korrigerats för CDOM (coloured dissolved organic matter) genom att subtrahera 0,5 m från de gränser som anges i HELCOM EUTRO-PRO. Korrigeringen baseras på vägledning från HELCOM TARGETS 1/2012; Helsinki Commission, Meeting minutes of the first workshop on HELCOM eutrophication status targets, Helsinki, Finland, 7-8 May 2012.

5.3C Syrebalans i utsjövatten

Förvaltningsområde: Nordsjön och Östersjön (Bottenhavet och Bottenviken)

Funktionell: 2012

Metod: Provtagning enligt undersökningstyp Hydrografi och närsalter, trendövervakning (Naturvårdsverket 2004c²⁴), undersökningstyp Hydrografi och närsalter, kartering (Naturvårdsverket 2004d)²⁵ och undersökningstyp Syrehalt i bottenvatten, kartering (Naturvårdsverket 2005b)²⁶.

Bedömningsområde: Skagerraks, Kattegatts, Bottenhavets och Bottenvikens utsjövatten, enligt *bilaga 1* kartorna 3-5.

God miljöstatus för indikator: När syrgashalten i bottenvattnet överstiger 3,5 ml/l.

Ö Gotlandshavets utsjövatten	6,0
N Gotlandshavets utsjövatten	6,8
Ålands havs utsjövatten	6,8
Bottenhavets utsjövatten	6,8
N Kvarkens utsjövatten	5,6*
Bottenvikens utsjövatten	4,9*

*Gränser för god miljöstatus har korrigerats för CDOM (coloured dissolved organic matter) genom att subtrahera 0,5 m från de gränser som anges i HELCOM EUTRO-PRO. Korrigeringen baseras på vägledning från HELCOM TARGETS 1/2012; Helsinki Commission, Meeting minutes of the first workshop on HELCOM eutrophication status targets, Helsinki, Finland, 7-8 May 2012.

5.3C Syrebalans i utsjövatten

Förvaltningsområde: Nordsjön och Östersjön (Bottenhavet och Bottenviken)

Funktionell: 2012

Metod: Provtagning enligt undersökningstyp Hydrografi och närsalter, trendövervakning (Naturvårdsverket 2004c³²), undersökningstyp Hydrografi och närsalter, kartering (Naturvårdsverket 2004d)³³ och undersökningstyp Syrehalt i bottenvatten, kartering (Naturvårdsverket 2005b)³⁴.

Bedömningsområde: Skagerraks, Kattegatts, Bottenhavets och Bottenvikens utsjövatten, enligt *bilaga 1* kartorna 3 och 5.

God miljöstatus för indikator: När syrgashalten i bottenvattnet överstiger 3,5 ml/l.

²⁴ Naturvårdsverket 2004c.Handledning för miljöövervakning; Undersökningstyp: Hydrografi och närsalter, trendövervakning. Programområde Kust och hav. Version 1:1: 2004-06-17

²⁵ Naturvårdsverket 2004d. Handledning för miljöövervakning; Undersökningstyp: Hydrografi och närsalter, kartering. Programområde Kust och hav. Version 1:1: 2004-06-17

²⁶ Naturvårdsverket 2005b. Handledning för miljöövervakning; Miljöövervakningsmetod: Syrehalt i bottenvatten, kartering. Programområde Kust och hav. Version 1:0: 2005-11-07

³² Naturvårdsverket 2004c. Handledning för miljöövervakning; Undersökningstyp: Hydrografi och närsalter, trendövervakning. Programområde Kust och hav. Version 1:1: 2004-06-17

³³ Naturvårdsverket 2004d. Handledning för miljöövervakning; Undersökningstyp: Hydrografi och närsalter, kartering. Programområde Kust och hav. Version 1:1: 2004-06-17

³⁴ Naturvårdsverket 2005b. Handledning för miljöövervakning; Miljöövervakningsmetod: Syrehalt i bottenvatten, kartering. Programområde Kust och hav. Version 1:0: 2005-11-07

Förklaring till föreslagna ändringar

Ändringen i bilaga 3, C.1

Andra stycket har tagits bort och tabell med tillhörande indikator har förts in. Detta i överensstämmelse med hur de tillhörande indikatorerna redovisats för övriga miljö kvalitetsnormer.

Ändringen i bilaga 3, C.3

Ny miljö kvalitetsnorm med tillhörande indikatorer förs in i föreskriften.

Ändringen i bilaga 3, C.4

Ny miljö kvalitetsnorm med tillhörande indikatorer förs in i föreskriften.

Ändringen i bilaga 4, 3.2A

Ändring av tidigare felskrivning.

Ändringen i bilaga 4, Tabell 2

Ändring på grund av tidigare felaktig siffra.

Ändringen i bilaga 4, 5.2D

Ändring av tidigare felskrivning.

Ändringen i bilaga 4, Tabell 4

Ändring på grund av tidigare felaktig siffra.

Ändringen i bilaga 4, 5.3C

Ändring av tidigare felskrivning.

Bilaga 1

Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter om ändring i Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter (HVMFS 2012:18) om vad som kännetecknar god miljöstatus samt miljö kvalitetsnormer med indikatorer för Nordsjön och Östersjön

Bilaga 2

Konsekvensutredning avseende Havs- och vattenmyndighetens ändring av föreskrift HVMFS 2012:18 om vad som kännetecknar god miljöstatus samt miljö kvalitetsnormer med indikatorer för Nordsjön och Östersjön; nu fråga om konsekvenser av att införa två miljö kvalitetsnormer för fisk

Sändlista

ArtDatabanken
 Danmarks naturstyrelse
 Finsk-svenska gränsälvscommissionen
 Fiskbranschens Riksförbund
 Fiskesekretariatet
 Fiskhälsan FH AB
 Greenpeace
 Göteborgs Stad
 Havsmiljöinstitutet
 Jordbruksverket
 Kustbevakningen, (Centrala ledningen?)
 Lantbrukarnas Riksförbund
 Länsstyrelsen i Kalmar län, Vattenmyndigheten i Södra Östersjöns
 vattendistrikt
 Länsstyrelsen i Norrbotten, Vattenmyndigheten Bottenvikens vattendistrikt
 Länsstyrelsen i Västernorrland, Vattenmyndigheten Bottenhavets
 vattendistrikt
 Länsstyrelsen i Västmanlands län, Vattenmyndigheten i Norra Östersjöns
 vattendistrikt
 Länsstyrelsen i Västra Götalands län, Vattenmyndigheten i Västerhavets
 vattendistrikt
 Länsstyrelsen i Blekinge
 Länsstyrelsen i Gotland
 Länsstyrelsen i Gävleborg
 Länsstyrelsen i Halland
 Länsstyrelsen i Skåne
 Länsstyrelsen i Stockholm
 Länsstyrelsen i Södermanland
 Länsstyrelsen i Uppsala
 Länsstyrelsen i Västerbotten
 Länsstyrelsen i Östergötland
 Mark- och miljööverdomstolen
 Naturvårdsverket
 Regelrådet
 Stockholm Resilience Centre
 Stockholms Stad
 Svensk Energi
 Svenska Naturskyddsföreningen
 Svenskt Näringsliv
 Sveriges Fiskares Riksförbund
 Sveriges Fiskevattenägareförbund
 Sveriges Kommuner och Landsting
 Sveriges Kust- och Insjöfiskares Organisation
 Sveriges lantbruksuniversitet
 Sveriges Sportfiske- och Fiskevårdsförbund
 Sveriges yrkesfiskares ekonomiska förening
 Vattenbrukarnas Riksförbund
 Vetenskapliga rådet för biologisk mångfald
 Världsnaturfonden